

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛДНЕМ

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, П. пош.
Кonto почт. шл. 143.322.
Адреса для телеграм:
«Діло», Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячної в краю 450 зол.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехо-
словаччині 30 ч. к., Румунії 150
лей, Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Працьовитий сойм.

Львів, 17. червня 1927.

Працьовитий польський сойм, який в останніх літах обдарував нас безліччю благодатей — з «то-жоранційними» язовими законами на чолі, — зведений урядом марш. Пасудського до ролі дорадчого органу, знову починає виявляти жагуче бажання праці. Після довгих закликань «надзвичайної» соймової сесії на... мертвий сезон, напередодні початку кінця біжучої соймової каденції.

Польських законодавців ворушать головню дві справи: саморозв'язання сойму і самоврядні закони. Після травневого перевороту переляканий сойм напередки сповняє усі вимоги диктатора. Між іншим дав він право урядові розв'язати сойм шляхом розпорядку президента держави, резигнувавши під тим оглядом зі своєї «суверенності». Була це справді небувала самопосвята з боку соймових «суверенів», які право розв'язувати сойм конституційно зберегли були для себе, але так, щоб ніколи не зійшло до його самочинного розв'язання. З тією хвилею над соймом завис Дамоклів меч, цупко змійаний урядом.

Польські соймові партії, переказавши своє право розв'язання сойму виконавчій владі, врезигнувано вжили моменту розв'язання, а душі жагуче бажаючи відложити цю хвилю на найдавший неоплачений речинець. Минали місяці, минув і рік, а розв'язання сойму не відбулося. Вічне вижидання ще більше почало денервувати польські партії, які вже встигли освоїтися а думкою розв'язання. Одночасно серед них виринула думка «поправити» виборчу ординацію в тому напрямку, щоб «забезпечити» інтереси пануючої нації на східних і західних окраїнах, себ-то щоб звести парламентське представництво непольських народів до декоративного minimum. Щодо цього по суті згодні всі польські партії. Розходження між ними існують тільки в справі деяких реакційних додатків, які польська правниця бажала переперти за одним махом і для польської національної території. Ось ці то розбіжності зупинили розмах польських партій в справі зміни виборчої ординації до сойму.

Становище уряду від самого початку, як у багатьох справах, так і тут, повне загадковості. Перш того уряд зовсім не виявив покладистості в справі розв'язання сойму. В першу чергу тому, що такий повзбавлений поваги і заляканий сойм з природи річи мусів бути ідеальним інструментом у руках уряду, інструментом, аптично чутким на кожне бажання уряду. Крім того уряд не почував себе на силах зразу виграти виборчу кампанію в корисному для себе розумінні. Тому дбайливо зберігав животиння безгласного сойму, тимчасом переводячи організаційну консолідацію своїх нечисленних громадянських елементів. Шож торкається справи зміни виборчої ординації, то тут зберіг мовчанку, не заявляючись ні за — ні проти. Тільки принагідно означували представники уряду, що виконавча влада згодилась би на зміну виборчої ординації, але

під умовою, що тут рішачий голос належатиме їй, також шляхом декретування, а не соймової ухвали.

Зовсім природно, що з огляду на таке становище уряду польські партії розтерлися. Знову ж нагороджену енергію і відвагу уряд постійно розріджував, замикаючи соймові сесії саме в моменті найбільшої соймової «працьовитості» поза бюджетним тягарем.

Піжмурки між засвоєною монопольними польськими партіями законодавчою і виконавчою владою тяглися в безконечність. А сойм далі існував — поза бюджетною сесією — здебільшого на папері, створюючи для охочих до праці законодавців просто невиносиме становище. Уряд зробився незвичайно вибачливий і толерантний для такого сойму. Урядова толерантність посунулася так далеко, що навіть зявилися вістки про продовження біжучої соймової каденції поза правно допустимий речинець. Ясно, що така услужлива толеранція з боку уряду є рівнозначна зі смертю нинішніх соймових «суверенів», а взагалі є вбивчою для польського парламентаризму. Таким чином польські соймові партії зі стану переляку попали в стан страху. Бажаючи рятувати себе і парламентаризм, постановили вони довести до закінчення каденції сойму в правно означеному речинці. Висловом цього змагання є внесення клобу ППС на нову зміну деяких постанов конституції в напрямі упрощеного саморозв'язання сойму. Це внесення становить першу і поки що єдину точку поведінкового засідання сойму. Є всякі ознаки, що це внесення буде ухвалене, бож усі польські партії бажали рятуватися перед неминучою загибеллю. Однак у зв'язку з тим виринає не усунена досі небезпека зміни виборчої ординації в реакційному дусі і в напрямі майже повного вилікнінування представництва непольських народів зі сойму. Не знати, чи між намченою ухвалою про саморозв'язання сойму і зміною виборчої ординації не заїснувало притиснене *unctum*. Заходить небезпека, що в тому напрямку могло наступити порозуміння між польськими партіями. Розуміється пепе-сичі і хлопсько-демократичні польські партії про людське око маркуватимуть нешкідливу опозицію проти тенденції польської реакції, однак у висліді все може скінчитися зміною виборчої ординації, як це було і з язовими законами. Ліві партії можуть знайти вихід в тому, що дозволять праві і п'ястивцям переголосувати себе.

Український Соймовий Клуб, як і соймові представництва інших непольських народів та справний поступові групи мусять пильно стежити за діяльністю польських партій. Даючи *placet* працюючому сойму на саморозв'язуючу ухвалу, повинні вони використати всі тактичні засоби, всю арматуру парламентської і позапарламентської боротьби, щоб не допустити до зміни виборчої ординації. Працьовитості польського сойму, що з подиву гідною послідовністю і ревністю вже стільки літ, премедитаційно нищить непольські народи, а головню західну гілку українського народу — мусить бути зроблений стрим.

Славянське наукове єднання.

II.

Славянські делегації в Дзедзіцах. — Становище української делегації. — Засідання орг. комітету в Познані і прийняття українських вимог. — Інавгураційне засідання конгресу у Варшаві. — Привіт д-ра Ів. Раковського. — Конгрес у Львові. — В музею Наук. Тов. ім. Шевченка. — Участь визначних учених. — Кінцеві постанови в Кракові і становище радянських учених.

Тимчасом зближався день конгресу, а конфлікт не був ще поладнений. Славянські наукові делегації зібралися в Дзедзіцах, де й уконституувалися. Українська делегація, зложена покищо тільки із закордонних членів, вибрала своїм головою проф. д-ра Ол. Колессу. Звітлія мали всі делегації податися в Познань. Та коли прийшла хвиля від'їзду, українська делегація, освідомившись, що конфлікт не поладжений, відмовилась їхати до Познаня і постановила вернути до Праги. Слово проф. О. Колесси було тверде і рішуче. Тоді ген. секретар орг. комітету Л. Саліський, що виклав назустріч закорд. гостям, почав просити українську делегацію, щоб поїхала до Познаня, бо орг. комітет серед навалу праці не мав ні часу, ні змоги застановитися над українськими вимогами. Під напором членів інших делегацій проф. О. Колесса згодився на поїздку членів української делегації до Познаня, але тільки в характері обсерваторії. В Познані зібралася в дні 3-го червня президія орг. комітету, яка прийняла всі вимоги Виділу Н. Т. ім. Шевченка крім точки під 3) з огляду на технічну неможливість. «Przew. Kongr.» друковано тільки 500 примірників, які в цілості розіслано, отже вилетіти картку зі згаданим уступом статті д-ра Чоловського не було можливим до здійснення. Зате постановлено як вкладку до «Przewodnik-a» видати перепишу між Виділом Н. Т. ім. Шевченка і президією орг. комітету, роздати її всім учасникам конгресу та вислати всім тим установам, яким вислано «Przewodnik-a». Одночасно до Варшави запрошено телеграфічно д-ра Ів. Раковського.

Інавгураційне засідання II-го конгресу славянських географів і етнографів відбулося у Варшаві дня 5. червня при участі президента польської республіки Мосціцького, представників уряду і репрезентатива чужих держав (Югославію заступав ген. Бошкович, а СРСР, пок. пос. Войков). Конгрес відкрив голова орг. комітету професор Ромер. Президентом конгресу вбрано славного російського географа проф. Шокальського. Відтак витав зїзд польський міністр освіти Добруцький, після чого проф. Ромер серед найбільшої тишини і напруження зложив вимагану українцями заяву. Він зазначив, що в ході підготовки зїзду зайшов прикрий факт. Через недогляд у конгресовій книжці найшовся уступ, яким українці почулися слушно обиджені. Не входячи в історичну оцінку подій з 1918 р., зазначає він, що той уступ найшовся в книжці проти волі орг. комітету, анаслідок чого видрукувано відповідний додаток до «Przewodnik-a Kongresowego».

З черги витав конгрес в імені Польської Академії Наук проф. Семкович, а по ньому прийшов до голосу представник Наук. Т-ва ім. Шевченка д-р Іван Раковський, який заявив ось що:

«Українське Наукове Товариство у Львові складає отрим II конгресові Славянських Географів і Етнографів сердешний привіт і щирі побажання гарних успіхів його праці. Гарячо бажавмо щоб

праці цього конгресу причинилися до правдивого братнього порозуміння не лише славянських держав, але й славянських народів.

Щоб всі славяни стали добрими братами і синами сонця правди...», як цього так гарячо бажав наш геній Тарас Шевченко. В надії здійснення цієї великої ідеї братнього порозуміння славянських народів шлемо гарячий привіт і кличемо:

Слава II. Конгресові Славянських Географів і Етнографів!

Слава славянській науці і її робітникам! Після витави зїзд представники інших славянських народів: чехи, югославяни, болгарі.

Представники чеської преси, довідавшись про інцидент між українцями й орг. комітетом, подібно інформувалися в членів української делегації про причини і хід інциденту, що найшов свою розв'язку на інавгураційному засіданні конгресу.

Українських учених вбрано до чотирьох секцій конгресу (на всіх кісіа). Після відбулися офіційні прийняття.

Дрібний інцидент на месіаністично-шовіністичному підкладі заїснував і у Вильні, де конгресіація найшлася 7. червня. Але тут його заїквідовано в короткій дорозі. Коли один з польських учених «патріотів», вітаючи конгрес, почав величати Вильню, як забороло проти «дикого, східного варварства», проф. Ромер перервав йому пегаліно, виправдовуючи негайно «непочитальність» бесідника. Воно і справді виглядало дико, коли мати на увазі, що один з тих «східних варварів», знаменитий російський вчений світової слави проф. Шокальський, був президентом конгресу.

Дня 8. червня конгресіація відбувала подорож через східні (білорусько-українські) землі до Львова. Члени конгресу любувалися українським (волинським) краєвидом та цікавилися українським побутом. Потрібні пояснені уділював в дорозі проф. Вадим Щербаківський.

У Львові радия II. конгрес славянських географів і етнографів на протязі 9-го червня. Славянські вчені, поділені на чотири групи, оглядали місто, музеї та відбували чергові засідання. Українські вчені, до яких на місці приєднались члени конгресу д-р Ів. Раковський, д-р Ф. Колесса, Ю. Полянський, а опісля й голова Наук. Т-ва ім. Шевченка проф. д-р К. Студинський, що в міжчасі вернув з Радянської України, витали в столиці Зах. України представників славянської науки. В музею Наук. Т-ва ім. Шевченка, до якого по плану мала прибути тільки одна група, по черзі зявилися всі чотири групи. Були чехи, серби, болгарі, радянська наукова делегація, поляки та славні вчені проф. Дефонтен з Ліо, проф. де Мартоа з Парижа, кап. Бартольомю з Единбурга й інші. Гостей приймано в музею медом. Учені ділилися між собою замітками і спостереженнями. Югославянський генерал Бошкович (член Академії Наук і шеф військового географічного інституту), захоплений українськими антропологічними й етнографічними признаками, виголосив замітну промову. Він ствердив, що українці належать до полудневої групи славян, що все, що він бачив у музею, нагадує йому славянський південь, що українська культура є ідентична з югославянською. Готура є зазначити, що українська дика давня стала на становищі, висловленому ген. Бошковичем. Слова цього югославянського вченого мають тям більше значіння, що він москалофіл. Аж побут на українських землях повалив його москалофільський світогляд, а висловом цього була його ентузіастична промова.

Славянські гості побували теж і в інших українських культурних установах, а вечором відбувся в сали «Нав. Дом» вечір у-

кращий народний пісню, про що в нас уже була замітка. Хоч цей приватний концерт був досить слабкий, всеж таки на славянських гостях зробив він помітне враження. Не досім гармонійно вишлював тем розложений на два рази привіт проф. К. Студинського.

В ІІ конгресі славянських географів й етнографів взяли участь передомі представники славянської науки, як згаданий вже ген. Бошкович з Београду, проф. Ширков з Софії, д-р Н. Кошанін з Београду, проф. К. Пуркіне з Праги, проф. В. Шваб-бер з Праги, проф. Ів. Шиманов з Софії, проф. Школянский з Ленінграду, проф. Павлов (член Ленінградської Акад. Наук), д-р Павлов (член Київської Акад. Наук) й інші. Українська делегація складалася з проф. Олекс. Колесси, д-ра Ф. Колесси, проф. Дм. Дорошенка з Берліна, проф. В. Шербаківського з Праги, Л. Виковського з Полтавщини, д-ра Ів. Раковського, Ю. Поліського та Арс. Чернявського з Праги. Крім того поза українською делегацією участь у конгресі брали й інші українські географи, як д-р Вол. Геринювич з Кам'янця, д-р Гр. Дрогомирецький, д-р Вол. Кубишівський й інші.

Зі Львова виїхали члени конгресу до Борислава, звідти до Закопаного, а опісля до Кракова, останньої „стації“ конгресу. Там відбулося засідання президії конгресу з участю представників поодиноких національних делегацій. Від українців взяли участь у цьому засіданні проф. О. Колесса, д-р Ф. Колесса, Вад. Шербаківський і проф. В. Геринювич. Переведено там редакцію внесень на конгрес та постановлено похитати до життя постійне конгресове бюро, до якого кожна славянська нація має вислати по 5 делегатів; потрібні кошти на його удержання повинні асигнувати кожна славянська держава.

З огляду на таке, правду кажучи, справедливе рішення, представники українців зайшлися в досить скрутному положенні, бо не знали, чи Радянська Україна, як окрема держава організації, хоче взяти на себе видати на постійне конгресове бюро. Годиться зазначити, що ректор Кам'янського Інституту Нар. Освіти проф. В. Геринювич брав участь у конгресі не як представник Української Академії Наук у Києві, тільки як один з репрезентантів Всесоюзної Академії Наук. В тій ситуації радянські представники на конгрес заявили, що вони не можуть брати на себе ніяких видаткових зобов'язань. Спершу вони мусять порозумітися з Академією Наук в СРСР. І після того дають свою відповідь. З огляду на такий стан справи, представники західних українців на всякий випадок застерегли собі одне місце в бюрі для репрезентанта Наукового Товариства ім. Шевченка, що й прийнято. Від української делегації прохав конгрес заслужений її член і провідник проф. О. Колесса.

З повним задоволенням можемо висловитися про участь українських учених в ІІ.

відділів укладу проф. Л. Навроцької. 3) Трійкові вежі — мужських відділів укладу тов. Тріла. 4) Вправи на приладах — міських руховників. 5) Вправи хоругвицями — мод. учениць „С-Б“. 6) Віг Соколія — муж. відділів. 7) Гри та забави — всіх відділів і доросту. 8) Перетягання — муж. відділів. 9) Пожарні вправи. — Музику до вправ і походів уложив Я. Ярославенко.

Ціни вступу на популадневі вправи: Сидячі на ступенці І-рядні 3 зол., ІІ-рядні 2 зол., сидячі на І. парті 1-53, сидячі на ІІ. парт. 1-20, стоячі на І. парт. 1 зол., стоячі на ІІ. парт. 50 сот. — Ціна святочної відзнаки по 30 сот. 2313а) 1-2

конгресі славянських географів і етнографів. Їх достойне, гідне великої української нації становище здобуло їм признання загальнославянських учених. Також науково українські вчені виявили себе з найкращого боку, виголосивши в поодиноких секціях цінні і змістові реферати. Участь українських учених замітна ще з одного боку: вона доказує, що активність на кожному полі має далеко більше значіння як усячність у нас пасивність.

Як доказує успішна боротьба українських учених, треба використовувати кожну нагоду і брати все і всюди в подібних випадках активну участь, бо лише таким чином можна зазначити в той або інший спосіб своє становище та оборонити гідно свої національні інтереси.

Р. П.

І. ДРЕКСЛЕР І СИНІ
2254 пл. Капітульна 2. 2-2
Біллі жіноче і мужське

Наші руханкові свята.

Областне свято „Сокола-Батька“. — Маніфестаційне лугове свято у Львові.

На день 19. червня н. р. заповіджене свято „Сокола-Батька“ на Йогож майдані у Львові. В 11. годині передполуднем відбудеться полеза Служба Божа, посвячення пропам'ятного дуба, святоточна проповідь і дефілада організованих у сокольських рядах руховників. Це свято буде безперечно першою спробою частинних бодай підсумків повоевничої сокольської організації. Це буде момент унагледження відроджування тої установи, що представляла перед світовою війною величезну силу, якою могла заїмпувати не тільки нам, але й чужинцям. З сокольських дисциплінованих рядів вишшли цілі тисячі ідейних національних борців і будівників нового життя. Традиції „Сокола“ світли, великі та жертвенні, бо сплелися тісно з

села. Відбудувавши свої житла, подумали і над вічним житлом чотирьох Усусів, що в дощеву днину 1915 року спочили на їхнім майдані. Цього року 13. червня відбулося посвячення збірної могили, що заразом стала памятковим курганом.

Нас шістьох, з неструдженням о. прал. Куницьким на чолі, виїхало зі Львова на те Свято. До Бережан залізничею, а звідси підводами до Вісся. В Бережанах прийняв нас під свою опіку один з організаторів вісвянського свята і уроченець Вісся, д-р Бемко.

Ранним ранком виїхали ми за Золоту Липу. З нами „Бережанський Боян“, якого жіночий хор, визначається не тільки гарними голосами...

До Вісся три милі. В літню спеку проїхати їх це вічність. Але нам проминуло той час незаметно. Не тільки завдяки молоденьким членам „Бережанського Бояна“, що співали цілу дорогу, але й старим споминам, що пригадували нам кожний лісок, кожний горбок чи долину. Адже все те місяця, куди ми ходили ще в 1915 і 16 роц. Лисона, Жовнівка, Шибалин, Потурин... Один другому пригадуємо, сперечаємось, усталиємо. Тут обидва, тут артилерія, там перша лінія, звідси підійшов запасний курінь. Балачкам немає кінци, хоч сонце

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 19. ЧЕРВНЯ 1927 РОКУ відбудеться

Сокольське Областне Свято

на площі „Сокола-Батька“ при стрільському шляху.

ПРОГРАМА:

Передполуднем, початок о 11. год.: Тиха полеза Служба Божа. — Посвячення пропам'ятного дуба. Святоточна проповідь. — Перегляд сокольських радів. Вступ вілний. Після популадня, початок о 4. год.: 1) Вправи вільноруч — мужських відділів укладу проф. Ів. Боберського. 2) Вправи вільноруч — жіночих відділів укладу тов. Тріла. 3) Трійкові вежі — мужських відділів укладу тов. Тріла. 4) Вправи на приладах — міських руховників. 5) Вправи хоругвицями — мод. учениць „С-Б“. 6) Віг Соколія — муж. відділів. 7) Гри та забави — всіх відділів і доросту. 8) Перетягання — муж. відділів. 9) Пожарні вправи. — Музику до вправ і походів уложив Я. Ярославенко.

Ціни вступу на популадневі вправи: Сидячі на ступенці І-рядні 3 зол., ІІ-рядні 2 зол., сидячі на І. парті 1-53, сидячі на ІІ. парт. 1-20, стоячі на І. парт. 1 зол., стоячі на ІІ. парт. 50 сот. — Ціна святочної відзнаки по 30 сот. 2313а) 1-2

традиціями великого — правда, що кривавого — але зате чарівного своїм визвольним змістом і позитивно творчого та не давно минулого релесансу нації. В тому епохальному і переломовому в житті цілої української нації моменті не мала частини не лише здійснюючої, але й підготовчої та кермуючої праці сокольських кадрів. Теперішні керманці „Сокола-Батька“ і цілої відроджуючої сокольської організації певно мають усе перед очима традиції свого товариства і доложуть усіх зусиль і старань на те, щоб воно, відроджуючися серед важких обставин і не раз болів, в якийсь коротшій час досягло передвоєнних організаційних успіхів.

Недільне свято має саме показати нашому громадянству дотеперішні успіхи організаційної праці сокольських діячів. І ранішні обходи з дефілядою і популадневі вправи-пописи юних руховників виявлять, наскільки прийматися і глибоко западає велика сокольська ідея в нашому повоевничому громадянстві. Це буде тільки областне свято, та ми віримо, що за рік чи за два зможе наша сокольська організація влаштувати не областне, але краєве, велике маніфестаційне свято і зданг усіх своїх гнізд, на якому покаже не тільки свою силу, але й силу цілого українського народу. Віримо, що вся наша суспільність Львова а також численні її представники з провінції візьмуть громадну участь у святі та тим підбадьорять і додадуть духа всім тим, що прокладають важкі організаційні шляхи для нашого сокольства.

Друга наша руханкова централь, а саме Лугова організація під проводом д-ра Р. Дашкевича задумала влаштувати цього року маніфестаційне лугове свято дня 24. червня. Останній маніфестаційний зїзд Січей і Соколія — пише вона у письмі до нашої редакції — відбувся ще в 1914 р. Від того часу Львів не бачив на своїх вулицях українських руханкових товариств, як і взагалі не бачив української організованої руханкової маніфестації. Лугова організація рішиться у цьому році влаштувати Лугове

Свято, яке було б українською маніфестацією у Львові.

Самозрозуміло, що ініціативу такого свята Лугової організації треба тільки широко витати. Пізно давно бачив Львів організовані ряди наших юних сіл, давно вони додавали українському населенню Львова бадьорості і скріплювали почуття тої природної, все свіжої та найкращої віри у непереможну силу української нації, що має свій корінь у нашому сільському населенні, що черпає з нього всю невичерпані соки для життя та життєвої боротьби. Воно, село є нині підставою нашого національного і політичного розвитку, воно поволі, але систематично допомагає і допоможе нам відреставрувати й український національний характер міст. Тому з приємністю вічуємо тої хвилини, коли організовані, проняті одним національним духом, одного ідеєю, здорові і бадьорі та юні сини наших сіл, наших золотих нив і блакитних просторів, стрункими рядами оживлять та промашерують вулицями столиці. Бажаємо ми дуже — і це наше бажання подаємо під уму організаторів свята — щоб та перша повоевнич маніфестація наших організаційних, відроджуючих змагань видала гідно та величю! Бажаємо, щоб вона була адатною маніфестацією не тільки сільськості, але й якості нашої регенерованої сили. Якщо вона малаб стати парадією маніфестації, то, насправду, краще щоб її нині не було. Та таку думку ми від себе відганяємо і віримо, що не лише квантитативно, але й квалітативно ця точка лугового свята опрадає всі наші надії на те, що маніфестаційний похід буде якнайкраще підготований і якнайуспішніше проведений. Подрібну програму Лугового свята в дні 26. червня подамо окремо.

Меншостевий блок соціалістів

Конференція капольських соціалістичних партій у Варшаві.

Дня 12. червня 1927 відбулася у Варшаві в льокалі Німецького Союмового Клубу конференція соціалістичних і радикальних партій національних меншостей Польщі. В конференції взяли участь: Болоруський Селянський Союз, Німецька Соціалістична Партія Праці, Загальний Жидівський Робітничий Союз „Бунд“, Українська Соціалістично-Радикальна Партія, Українське Соціалістичне Об'єднання „Сам-Союз“, Жидівська Соціалістична Партія „Поале-Сіон“ і Жидівська Соціалістично-Робітнича Партія (Поале-Сіон).

Конференція мала на меті узгодити політичної і тактичної платформи всіх згаданих партій. З уваги на ультимативний протест „Бунду“ проти співпраці з „Поале-Сіон“ (лівої), яка мала послугувати останніми часами, особливо в часі варшавських виборів, негідними засобами боротьби з політичними противниками, конференція, заслухавши ще аналогічної до бундівської заяви „Поале-Сіон“ (лівої)

гось питається. Скажеш, що згинув чи помер — згінання, а то й слів за блисне в очі. — Добрі, кохані вісвянські люди! Та чи тільки вісвянські? Вірю, що в кожному селі, де дошше пробули Стрільці, так само було. Адже не тільки кридали не робили, але й помагали людям!

Господаря, доброго могого знайомого Лавра вже нема в живих. — Який був добрий і тихий, така й його смерть була — каже господарина.

В хату входить другий її чоловік „американ“ і відразу починає пояснювати мені, чому ми війну програли і повчав, як треба було робити. Хвилюк вдаю, що слухаю, але серце моє вже сховалося, хоч „американ“ хвалиться, що „сімома язиками говорити“ ліпше як своїм“. Виходжу знову перед церкву. Там уже похід готовий.

Вінні, вінні, вінні. І зі степових квітів, і з подільського збіжжя і з колючих дротів. Останні найкращі. Один величезний зі „Соснова, де Стрільці стільки того дроту намотали. Дротяні вінні несуть старші вже господарі. Це все учасники Визвольної Війни. Так постановили села, що тільки їм та честь належить.

Дванадцять священників на чолі з о. прал. Куницьким і о. дек. Сандешиком провадять похід під музику. Три хори, дві оркестри. Мо

Р. Куницький.

Свято Стрілецької Могили.

Дванадцять літ минуло, як УСС. синилися на стоянках у подільському селі Вісся. Одної дощової днини прийшов наказ виступити до бою з москалями, які, перейшовши Стрипу, перли на захід.

Ранком виступили Стрільці з села і зараз же почали бій. В першій сутичці впад підхорунжий Берегуляк і трьох рядовиків. Їх привезено назад у Вісся і тут наперед села поховано.

УСС. пішли з Вісся до Соснова, а звідси до назад то наперед по цій Галичині і Великій Україні. Вісся осталося само з чотирма стрілецькими могилами на майдані...

Не забуло село за них, не дало автоплати їх. Хоч вигоріло в один час, хоч гранати арили землю як алугом, хоч по могилах пройшли тисячі німців, мадярів, москалів... Село пильно стерегло пам'ятки по Стрільцях. Відновляло, підсилювало гроби, ставило шораз нові хрести, нові написи, а рік річно на Зелені Свята збирало їх у вінки з подільських квітів, між якими світілася брилантам неоднащиря слюза. Та цього ще за мало було для

о. Ілля Кісіль, який працює на Академіч-
тошнін Академії, яка працює на Академіч-
ських національних галузях. На Академіч-
ських національних галузях про дідальність армії
прочитали реферати про діалектизм армії
УНР. сотник Ів. Баридо і підполковник
Мусій Шенюк.

Слово взяв Ю. Словачко.
Слово взяв Ю. Словачко. Слово взяв Ю. Словачко.

жогутивному увагою є в дорозі з парч-
ського пінтарта на Вавель, між гроби
вільних безсмертних. Коли на шпінтарі
Момматор відчинили домовину Словаць-
кого, вся вона разом з тілом була поро-
хем, на черепі лишилося лише останній
мак людини — кучері з буйного волосся
тоста.

— **Смерть „апостола“.** Помер бучн.
„олова одної німецької партії, званої його
менем „Гайссер“ — пішварітант, пі-
варітант, який мав чималий вплив
на маси. Почав свою кар'єру як комю-
нар між війн, він швидко змінив, женився,
розводився, а революційна хвиля робить
з нього „спасительна людина“, народнього
кайзера, „президента Злучених Держав
Європи“. Людові Христину Гайссер, „ска-
рженствувал“ своє обличчя на подоби
Христа, міграв у собі два суттєві істини
всім даними виступ в р. 1924 здобув 50.000
голосів для своєї партії, а також безліч
„лічних“ позивок від своїх неопитів.

— **Смерть ученого.** Помер італійський
астроном Віченцо Церулі, творець най-
Злишого італійського телескопу в Мерате
в історичній загубленій кометі Фая. З його
дослідів важливий для нас висновок, що
на Марсі нема ніяких каналів, а тільки
такі самі темні плями, як і на інших пла-
нетах.

— **Архипіскуп Микола свідком**
у процесі Шварцбарта? Жид. Тел.
Аг. поляє, будьто би архипіскуп Микола
повідомив паризькій суд, що готов ви-
ступити як свідок у процесі Шварцбарта.
Згадана агенція вказує, що архипіскуп
Микола — відомий прихильник жидів; він
займає тепер визначне становище у сто-
лиці Уругваю Монтевідео.

— **Весела історія.** Прислали нам до
редакції вирізок великого фейлетону з
„Говня Надзінського“ ч. 134, який ви-
ходить у Познані. Цей денник „присвяче-
ний справам середнього стану“ хотів роз-
яснити своїм читачам, який робом украї-
ні належить на світі і написав наукову лю-
диному розвідку, за якою брошури д-р
Богдана Баранського „Коротка історія
українського народу“. Це розвідка нази-
вається „Polanie obywateli greckiego“. Це
ж. Писуваче: „Zawazamy tylko, że t. z.
„Naród Ukrainski“ zamieszkały od Sanu na
wschód, nie jest pochodzenia słowiańsko-fin-
skiego, lecz pochodzenia słowiańskiego, las-
kiego i. j. polskiego. Z biegiem lat, stopni-
ście pod wpływem obywateli greckiego prze-
ciwnieckiego (обрид перекладений!) на
język bulgarski (słowacko-ukraiński), został ten
narod trwoniący, a to tem przedzi, że był
niekiedy (i) od materzy i a e i e i Polan
zdrwani“.

— **Світловська.** У Лондоні по-
мер відомий англійський письменник гумо-
рист Джером-Джером (Каяпка) в 67 році
життя. На нашу мову перекладено з його
творів ніжин. „Трьох людей в одному човні“
і комедію „Місс Гобс“. — 10. ч. м. закін-
чена евакуація франц. військ з басейну
Саари, на яких місцях приїшла міжнародна
жандармерія. — На події в Італії
одні з найважливіших ліній політичних
ліній Артуро Лебріола, автор численних
соціологічних і економічних студій. Ле-
бріола скликав на Корсику; його жінка-
росіянка живе в Росії. — На мировім кон-
гресі в Бостоні ствердили офіційно, що
на світі є теле 1.500.000.000 людей. —
Оригінальний процес скінчився в Каїрі.
Вдова американця Солька звернулася з
процесом проти єгипетської національної
партії за 62.000 дол. Таку суму обіцяв
представник. Загалола баши покійному
Сольку за співпрацю в боротьбі за неза-
лежність Єгипту. Суд признав претензії
жінки Солька, тому, що Єгипет здобув
уже незалежність. — Місто Павлово, відоме
своїм пивом, висладо до Праги Чемберлен-
ові та Лівінові в доказ пошани бочку
пива і велику срібну чашу, в крім цього
обіцяв пустити в світ окремішій під пива
„Чемберлен“. Таким робом слава англій-
ського міністра закорд. справ Чемберлена
буде притягнута словом лезуна.

— **З кінця.** У кінці „Коперник“ подвійна
програва: „Любовні нощі над Нізем“,
картина драма, і „Лови на людей“,
картина пригода і гумору. 16 дів. — У кін-
ці „Лев“ прегарна комедія в 10 дів. „Та,
яка не може відмовити“ з гарною Лі
Паррі.

— **Справлення помилок.** Просимо
у вчерашній передовій статті „Вибірний
фронт“ в колонію другій рядок 41-ий
зауважити слово „неполітичним“ на „не-
політич“.

— **Промоція.** Тарас Білинський про-
мувався 10. VI. п. р. на доктора медицини
на грацькому університеті.

† Посмертні згадки.

Василь Коцький.

Дня 5. червня ц. р. помер нагло в Ста-
ніславі **Василь Коцький**, артист-
малар і учитель рисунка української дер-
жавної гімназії. Як кожний артист, посв-
тувшись мистецтву і проходячи спеціальні
студії у класних і загальнонаукових акаде-
міях, не думав Покійний про скрому кар'єру
гімназ. учителя. Свідчать про те здобуті
медалі і відзначення Покійного по акаде-
міях мистецтв. На жаль, мистецький роз-
мак Покійного й зупинився на академіч-
них відзначеннях. У поважечим часі,
в часі учителювання, здолата медалів Кра-
ківської академії декорувала лише груди
артиста і наважда. Не можна тут казати

про завдання мистецтва, зокрема україн-
ського мистецтва; це треба пошукати
знавцям істориком мистецтва. Мистецька
доля покійного, це доля переважно всіх
наших артистів-пластиків. В атмосфері
економічного й політичного поволення
не може бути й мови про розквіт ми-
стецтва й культури. На Біржі нашого зли-
денного галицького життя мусів покійний
розвинути свій талант на дрібну монету.
З жестом справжнього артиста розкладав
вони упрямо й зліво. Хотів лиш не захо-
тіти, той дивався у жменю монету його
артизму й доброго серця.

Та нехай би хто зібрав отсей розмін-
ний на сотки і розсипаний з геніяльною
марнотратністю капітал мистецько-індиві-
дуальної енергії Покійного, то склав би
гігантську піраміду таланту й благородно-
го характеру. Українська суспільність зна-
ла би Василя Коцького не як
гімназ. учителя, а як артиста непересічної
слави. Його творчість відзначалася би со-
ковитим кольоритом французького імпре-
сїонізму й поражала композиційним роз-
махом великих мистців. Доказом того
портрети й ціла низка композицій, з яких
виникненням Покійний не спішився. На за-
писи приятелів, чому не кінчає розпочатих
праць, відповідав: „Пошто, кому це по-
тобі?“ Некрольоф Василя Коцького, це
некрольоф наших невідрадних умовин,
в яких небуденний мистецький талант від-
дає сам собі.

Покійний В. Коцький родився 1879 р.
в міщанській сім'ї в Сокалі. Народні школи
й семінарія покінчив у Сокалі, а по maturi
учителював рік у Белаї. Хутко кидає учи-
тельську посаду та власними силами сту-
діює малювання: 4 роки в Академії в Кра-
кові, рік у Мюнхені, а два роки в Пари-
жі. Дня 1. лютого 1914 р. поступив на
службу учителя рисунка в українській
гімназії в Станіславові. В останньому
році тяжко хворів на шлункову недугу.

В. С.

о. **Омельян Володимир Кузьма**
парох Плугова упокоївся по короткій а
тяжкій недугі дня 9. VI. 1927 р. в 61. році
життя з 35-тм священства. Покійний був
сином бл. п. радника двору Григорія
Кузьми, сеніора Станіславів. З дому він
горячу любов до Рідного краю і для
добра Рідного Народу і Церкви тру-
дился ціле життя. За свій непомитний
і чистий мов хрусталь характер заслужив
собі Покійний на велику любов і пошану
у всіх, доказом чого був величавий похор-
он при здвигі народу і оо. як конде-
канальних так і з сусідних деканатів в дні
11. VI. В. Я. П.

2390 1-1

ОПОВІСТКИ.

Репертуар Нового Українського Театру.

Жовква.
18. VI. Діти Агасфери.
19. VI. Чесна Сусанна.
20. VI. Блуктний лис.
21. VI. Ілія.
22. VI. Ой не ходи Грицю.
23. VI. Сирітка Хася.
24. VI. Життя Людини.
Львів.
25. VI. Життя Людини.
26. VI. год. 3-30 Життя Людини, — год.
8-30 Блуктний лис.

Приватна гімназія Р. Ш. в Горо-
дніччя з правами державних шкіл вже й
на 1927/28 рік подає до відомої: Вступні
іспити до 1. кл. відбуватимуться в понеділок
22. червня о годині 9. перед полуднем.
Вступні іспити до II.—VI. кл. відбуватимуться
27. і 29. червня. Управа приймає зголо-
шення до 26. червня. Вписи до кл. I.—VI.
тринадцяті до 2. липня включно. — М.
Баранак управитель.

Вписи до закорони на Стрийсько-
му передмісті (вул. Софії 25) і до всіх
клас (від I.—VIII.) всенародною 7-класо-
вою дівочою школою ім. Шевченка (вул. Мох-
наського 12) починаються 14. червня і бу-
дуть відбуватися по днях від 8—12 год.
рано і від 2—4-ої пополудні в канцелярії
школи (1. поверх). Біди учениці звільнені
завсім від оплати. Ново зголошуючись
мають пред'явити метрику, посвідку ші-
лення іспити і останнє шкільне свідоцтво.

Вступні іспити на I. курс прив. дів.
учит. семінарії УПТ. ім. Т. Шевченка у
Львові (за правом прилучності) відбуватимуться
лекційною системою й триватимуть від
30. червня до 5. липня. Вступні іспити на
лишні курси й до всіх клас IV.—VIII. прив.
дів. гуман. гімназії відбуватимуться в дніх 28.
і 29. червня. Зголошення приймає управа
заведення кожного дня до 27. червня включно
в домі дівочих шкіл Рідної Школи,
вул. Мохнаського ч. 12. — Управа. 2383

Дирекція жіноч. сем. „Рідна Шко-
ла“ з правом прилучності в Стрию
подає до відомої, що вступні іспити на 1.
рік будуть відбуватися в дніх від 21.
до 24. червня ц. р. При зголошенню ма-
ють учениці показати метрику, лікар-
ський свідоцтво і останнє шкільне сві-
доцтво. 2388 1-2

Звідономлено отрим Товаришків, які
здавали матуру в українській лісній в
Перемишлі 1917 року, що дня 30. VI. ц. р.
відбудеться зїзд на пам'ятку 10-тиліття
нашої матури. Просимо дуже дорого нам
Вп. п. директорку Приймівну, Вп. пп. про-
фесорки і професорів та всі товаришів,
взяти участь в тій зїзді, який буде в
Українській Інституті для Дівчат в Пере-
мишлі.

2387 1-2

Купелі

Заведення

в Карпатах над Лимницею серед найбагатшої в лісі околиці Горганів. — Купелі год-
я з мінеральною водою, купелі сонячні і купелі в Лимниці, вода мінеральна до пите-
реставрації в місці на лікарське порушення, харч ґриновий і жентина. — Лічнина по
вказівкам лікарів: ревматичне запалення сугавів і м'язів, іскіас, позалітальні стани ж-
ночих недуг, туберкульоза залозів і костей, кривуха, малокровія, катарі шлунка і ки-
шок, та камініа мочевих доріг і недуг виміни матерії.

15-16

— **Купелівий сезон від 15. травня (мая) 1927 р.** —

Ціни в першій і третій сезоні нижчі. Станія заліз. Бошівна на лінії Стрий-Станіславів.
Замовлення на адресу: **Купеліве Заведення Підлюте**, пошта Перемишля.

У філії державної гімназії у Льво-
ві відбуватимуться вступні і приватні ісп-
ити до клас II.—VIII. в дніх 22. і 23.
червня, а вступний іспит до I. класу —
дня 27. червня о 8. год. рано. Закінчення
ісп. року і вписи до всіх клас — дня 28.
червня. — Управа.

Старшина бурсового кружка „Рід-
ної Школи“ оголошує отрим конкурс на
позначку питомців до бурси на рік шк.
1927/28 при вул. Хшановської 9. Подання
до 30. червня 1927 вносити до Управи
Бурси. Подробниці прийняття оголошені в
середніх школах з українською виклодо-
вою мовою і в Управі Бурси. 2381 1-1

Всіх студентів українців, що задю-
мують виїхати до Бельгії на студії, про-
ситися звертати по інформації до студ.
секції при Українській Громаді м. Леж на
адресу: *Union des Ukrainiens, Boite postale*
129, Liege, Belgique. — На відповідь
проситися додати 2 зол. для Буковини
40 леїв.

Народня Організація Українців
міста Львова влаштує в суботу, дня
18. червня 1927 р. в 6 год. попол. у Льво-
ві в сали „Народнього Дому“ при вул.
Рутенського ч. 22 Всенародне Віче в
справі оборони українського шкільництва
від Польщі. Порядок дня: 1. Стан у-
країнського державного і приватного
шкільництва. 2. Українське державне і
приватне шкільництво у Львові. Грома-
дянки й Громадяни! Являться масово на
віче й скажіть своє важке слово! — Рада
Народньої Організації м. Львова.

ДРІБНІ ОГолошення.

8 ЗОЛ. коштує годинник анкер швайцар-
ський у Мандля, вул. Коперника 14.
1738 8-7

КРИНИЦЯ. На добрий харч і мешкання
приймає одинокий український дім в
Криниці від 1. червня. Ціни дешеві. Зго-
лошуватися на адресу: Гарасівка (Нара-
дівка) дім Громоська, Криниця (село).
2511 3-3

ДОБРУ УЧИТЕЛЬКУ для дітей на час
вакації або і на цілий рік, може по-
ручити Управа Захисту для сиріт у Льво-
ві, вул. Потоцького ч. 95. 2356 5-10

УЧИТЕЛЬКУ гри на фортеп'яні при-
ймає на час вакацій на село за ціле
удержання. Адрес: Уряд парохіальний
Любича князі, пошта Любича королівська.
2379 2-2

ПАРОХІЯ РАВА РУСЬКА до зміни.
2373 2-3

МІСЦЯ як газдині дому або кухарки по-
шукує старша особа. Зголошення до
Адміністрації під „Українка“. 2-2

ДЛЯ ЛІТНИКІВ в ДОРІ, з висім клім-
атичним літниськом над Прутом **Вілла**
Олея в гарнім доглядім положенні з
салею до забав і городом віднаймє по-
кої з цілим удержанням. Харч першоряд-
ний, ціни помірковані. Зголошення до за-
ряду. 2573 2-5

ЗА ОБСЛУГУ віддам кухню і нощу на
мешкання. Зголошення Жуліського 12,
партер на дво. 2385

Львівське Акційне Товариство Брова-
рів має на збуття кожну кількість мо-
лоту. 2386 1-2

СОЛІДНА учителька прийме лекцію на
селі на час ферії з обслуґу нїз. гімназії
і виді. школи. На бажання музика (фор-
теп'я, спів) і чужі мови. Зголошення до
Адміністрації діла для Іспитованої. 2391

ХТО з власників відступити за вишим
чиншом кілька-кімнатне мешкання на
приміщення ремісничо-промислової бурси
для дівчат, буде ласкавий повідомити на
адресу від „Дівоча Бурса“ до Адміністра-
ції Діла. 2390 1-2

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакції не відповідає.

Спеціаліст недуг легінів, серця і жолудка

Д-р Фелікс Ган

Львів, ГОРОДЕЦЬКА 46

2335 Пересилання Рентґеном. 7-20

Спеціаліст венерич- 6. сек.
них і скірних недуг **Д-р І. Мунд** шпит.
віденських і львів. повернув і ординує від
8-9, 2-6, в підлі 9-1 **Львів, Асника 1.**
ріг вул. Пилудського (Панської) Тел. 48-01.
2339 3-4

Комунікат.

Від 1. липня 1927. р. з огляду
на загальне обниження процен-
тової стопи, опроцентуємо всі
вкладки до обороту в макси-
мальній стопі: 7% від долярових
вкладок до обороту, та 8% від
золотих вкладок до обороту.

Отсе подаємо до відомо наших
Вп. вкладників і заінтересовано-
го громадянства. 2380

Львів, дня 10. червня 1927.

Земельний Банк Гіпотечний у Львові
Центральний Кооперативний Банк „Ко-
свий Союз Кредитовий“ у Львові і Ко-
оперативний Банк „Дністер“ у Львові

Гребенів коло Скольного

приїму на літнисько з цілим удежжанням,
по дуже уміркованих цінах. — Можу за-
опікуватися панночками. — По більшій ін-
формації звертатися до 20. ч. м. **Е. Стар-**
нюкова Львів, Руська 3/III, а відтак до
Гребенова. 2368 3-4

ВЖЕ ПРОДАЄТЬСЯ.

„БАТУРИН“ Богдана Лепкого

Ціна брош. зол. 9-90, опр. а полотно зол.
13-50. На порто додати 70 сот. — Писе-
платою 30 сот. дороше.

Книгарня Наук. Т-ва ім. ШЕВЧЕНКА
2228 **Львів, Ринок 10.** 9-5

Конкурс

на арену саду (около 10 моргів) фунда-
ції ім. бл. п. о. І. Фоліса в Сикілові. Оф-
ти надсилає до дня 25. червня на рив
Віцепрезидента Кураторії о. В. Томасу
крилошанина митр. капітули па. Юра с. 3
2574 3-3

Подяка.

Подобалося Всевишньому поклукати до
себе о. Омелян Кузьма парох Плугова.
Приблїти цим горем вдова і діти, не маючи
зможі подякувати усім тим, що підчас ве-
дуги Покійника, як і в часі його похоро-
нів виявили пошану сою до Покійника
та співчуття для рідні, на цьому місці
складаємо найщирішу подяку. Особливі
дякуємо Впр. о. шамбелянові і дек. д-рі
С. Юркові за провід в похоронах і за
щирі прощальні слова при виносі тіла з
дому. Впр. о. крил і декан. С. Мохна-
вському з Теремовлі дякуємо за відві-
дання с. Лутурги в день похоронів як
ріжко і Всч. оо. Ю. Малому і Лукшанов-
ві. Щире „Спасибі“ складаємо далі
дорогим сусідам Впр. о. совіт. Н. Мам-
му за його зворушливі слова над гробом
а о. В. Кривинському за потімну про-
повідь в церкві як ріжко за його пош-
ак в часі ведуги так і при удавленню по-
хоронів. Дуже щиро подяку складаємо
приятелям Покійного о. сов. Яновичу
який помімо недуги прибув на нещ-
вистку о смерті і відслужив намізку. Дя-
куємо даліше Всч. оо. дек. Радков-
и, Пляшовському, Ловатинському, Бош-
и, Буракові за с. Лутурги і участь в
похоронах. Дякуємо Вп. д-р О. Заді-
нові лікареві з Золочева за його щиро по-
міч в часі ведуги. Вп. коліторан Б. Лист-
ковому і Францовові дякуємо за високим
співчуття і поміч в часі похоронів. Дяку-
ємо Вп. президентові золоточесного суду Ст-
рп. кевичеві товаришеві Покійного за міс-
целі співчуття і участь в похоронах і на-
ємо даліше пп. учителям Парогові і Па-
конечному, які враз з дітьми прислугу по-
прішлїли віддати останню прислугу По-
кійному. Немешне дякуємо Вп. декан.
Братчу церковному, місцевій кооператив-
і читальні „Прогісвіт“, особливо пп. Гу-
зовським за вірні і участь в похоронах
а також щире „Спасибі“ усім наро-
нам, які віддали останню прислугу сво-
му любленому пароху. Всм щирі дя-
ки Всевишній Господь уладить залати своїми
щедротами. — **Евгенія** жєна, о. Заді-
нові сина, Юлія і Олександра нещаст-
ливі. 2390

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Василь Мудрий.

Видав Видавничої Спільки „Ціло“.

З подякою Видавничої Спільки „Ціло“. Львів. Ринок « 16